

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl nekomercinio gyvūnų augintinių judėjimo

(COM(2012) 89 final – 2012/0039 (COD))

ir pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, kuriais reglamentuojama prekyba Sąjungoje šunimis, katėmis ir šėškais ir jų importas į Sąjungą, iš dalies keičiama Tarybos direktyva 92/65/EEB

(COM(2012) 90 final – 2012/0040 (COD))

(2012/C 229/23)

Pranešėjas **Nikolaos LIOLIOS**

Taryba, 2012 m. kovo 16 d., ir Europos Parlamentas, 2012 m. kovo 13 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalimi, 168 straipsnio 4 dalimi ir 304 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl nekomercinio gyvūnų augintinių judėjimo

COM(2012) 89 final – 2012/0039 (COD)

ir

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, kuriais reglamentuojama prekyba Sąjungoje šunimis, katėmis ir šėškais ir jų importas į Sąjungą, iš dalies keičiama Tarybos direktyva 92/65/EEB

COM(2012) 90 final – 2012/0040 (COD).

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. gegužės 11 d. priėmė savo nuomonę.

481-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. gegužės 23–24 d. (gegužės 23 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 155 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 9 susilaikius.

1. Išvados

EESRK pripažįsta, kad būtina panaikinti ir pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 998/2003, reglamentuojantį su nekomerciniu naminių gyvūnėlių judėjimu susijusius klausimus dėl toliau nurodytų priežasčių.

1.1 Visuomenės sveikatos apsauga yra prioritetinis tikslas, todėl taisyklių, reglamentuojančių tokią veiklą kaip nekomercinis gyvūnų augintinių judėjimas, nustatymas padeda siekti šio tikslo. Europos Komisijos pasiūlyme, kuriuo panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas (EB) Nr. 998/2003, numatyti gyvūnų sveikatos reikalavimai, gyvūnų augintinių ženklinimo ir patikrinimo taisyklės, taip pat atsargumo priemonės juos vežant; be to Reglamentas (EB) Nr. 998/2003 suderinamas su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsniais numatant nukrypti leidžiančias nuostatas, kuriomis remiantis Komisijai suteikiama teisė priimti deleguotuosius aktus, kuriais panaikinamos galimos nekomercinio gyvūnų augintinių judėjimo kliūtys.

1.2 Reglamente (EB) Nr. 998/2003 nustatytų gyvūnų sveikatos reikalavimų pakeitimai, kuriuos reikėjo atlikti, taip pat

poreikis užtikrinti, kad reglamentas dėl naminių gyvūnėlių judėjimo būtų pakankamai aiškus ir suprantamas eiliniam piliečiui, patvirtina, kad reikia šį reglamentą panaikinti ir jį pakeisti.

1.3 Svarbus argumentas ir tai, kad baigėsi 4 straipsnio 1 dalyje numatytas aštuonerių metų pereinamasis laikotarpis, susijęs su gyvūnų augintinių identifikavimo metodu. Iškilą poreikis paprastam piliečiui aiškiai nurodyti tvarką, kuri bus taikoma ateityje, ir tai yra dar vienas akstinas keisti Reglamentą (EB) Nr. 998/2003.

1.4 EESRK mano, kad Komisijos pasiūlyme, kuriuo panaikinamas ir pakeičiamas reglamentas Nr. 998/2003, visapusiškai apibrėžtas pagrindas, kuriuo remiantis gali vykti nekomercinis gyvūnų augintinių judėjimas. Gyvūnus augintinius norinčių vežtis piliečių judėjimas turės būti aiškiau apibrėžtas, kadangi su tokiu judėjimu susijusių taisyklių laikymasis yra visuomenės sveikatos garantas.

1.5 EESRK pripažįsta, kad derinimo tikslais reikia iš dalies pakeisti Tarybos direktyvą 92/65/EEB keičiant joje pateiktas nuorodas į Reglamentą (EB) Nr. 998/2003 nuorodomis į šio pasiūlymo tekstą.

2. Aplinkybės

2.1 Reglamentu (EB) Nr. 998/2003 buvo nustatyti laikini šunų, kačių ir šėškų pereinamojo laikotarpio identifikavimo sistemos galiojimo apribojimai. Atsižvelgdama į tai, kad šis laikotarpis baigėsi, ir į poreikį visiškai suderinti Reglamentą (EB) Nr. 998/2003 su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatomis, taip pat į pokyčius sveikatos duomenų srityje ir naujus reikalavimus, susijusius su nekomerciniu judėjimu, kuris tiesiogiai susijęs su būtinybe užtikrinti ir gyvūnus augintinius vežančių piliečių judėjimą, taip pat į pastangas užtikrinti pakankamai aiškius ir piliečiams suprantamus teisės aktus Komisija nusprendė pateikti pasiūlymą, kuriuo panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas (EB) Nr. 998/2003.

2.2 Komisija taip pat pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Tarybos direktyvą 92/65/EEB keičiant joje pateiktas nuorodas į Reglamentą (EB) Nr. 998/2003 nuorodomis į šio pasiūlymo tekstą.

3. Bendrosios pastabos

3.1 Kadangi gyvūnai gali sirgti žmonėms užkrečiamomis ligomis ir siekiant užtikrinti reikiamą visuomenės sveikatos saugumą, būtina nustatyti gyvūnų patikrinimo ir vežimo reikalavimus. Atsižvelgiant į pagerėjusią sanitarijos Sąjungoje padėtį, visų pirma kalbant apie pasiutligę, iš dalies pakeista nekomerciniam gyvūnų augintinių judėjimui taikoma tvarka. Pasiūlyme dėl reglamento aiškiai išdėstyta tvarka ir taikytinos procedūros.

3.2 Skiepijimas nuo pasiutligės gerokai pakeitė epidemiologinę šios ligos padėtį. Atsižvelgiant į mokslininkų nuomonę dėl gyvūnų augintinių skiepijimo reglamente numatytos su judėjimo galimybe susijusios šių gyvūnų profilaktinės priemonės, išskaitant nukrypti leidžiančias priemones siekiant palengvinti vežimą, visų pirma nustatant šių nukrypti leidžiančių priemonių įgyvendinimo sąlygas ir atsargumo priemones, kurias reikės taikyti.

3.3 Sudarytuose gyvūnų sąrašuose išvardyti visi gyvūnai, kurie gali būti vežami, išskyrus tuos, kurių judėjimas reglamentuojamas ES direktyvų nuostatomis. Nacionalinės taisyklės turi sudaryti palankesnes judėjimo sąlygas gyvūnams, kurie laikomi augintiniais, palyginti su gyvūnais, kurie vežami komerciniais tikslais.

3.4 Be pasiutligės yra ir kitų ligų, kurios taip pat kelia grėsmę visuomenės sveikatai. Vis dėlto pavojus užsikrėsti yra ribotas, pirma, turint omenyje reikalavimą turėti identifikavimo dokumentus ir, antra, kadangi pagal procedūrą gyvūnus apžiūri specialistai. Tai suteikia galimybę įvertinti gyvūno sveikatos būklę ir pateikti dokumentą, įrodantį, kad užtikrintos saugios vežimo Europos erdvėje arba įvežimo į ją sąlygos.

3.5 Svarbus Komisijos pasiūlymo aspektas yra tai, kad atsakiklio implantavimas išlaikomas kaip vienintelė ir išskirtinė šunų, kačių ir šėškų identifikavimo priemonė, kuria nuo šiol keičiamas ženklavimas tatuiruote, kuri laikoma tinkama identifikavimo priemone tik tais atvejais, kai gyvūnas jau pažymėtas šiuo būdu.

3.6 Taip paženklintus gyvūnus lengviau patikrinti, ar jie atitinka prevencines sveikatos priemones, skirtas apsaugoti juos nuo ligų. Šios priemonės taikomos valstybėse narėse laikantis subsidarumo ir proporcingumo principų, taip pat ypatingais atvejais jos gali būti įgyvendinamos tam tikroje atrinktoje valstybių grupėje remiantis patvirtintais moksliniais duomenimis. Toks metodas užtikrina galimybę imtis bendrų veiksmų, kai reikia įveikti visuomenės sveikatai iškilusį pavojų.

4. Konkrečios pastabos

4.1 Nors su gyvūnais augintiniais dirbančių asmenų mokslinio išsilavinimo lygis šiuo metu gana aukštas ir teikiamomis paslaugomis galima užtikrinti gerą gyvūnų augintinių sveikatą kartu apsaugant visuomenės sveikatą, būtinas nuolatinis budrumas, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam ligų perdavimui. Reglamentu, nustatančiu nekomercinio gyvūnų augintinių judėjimo sąlygas, užtikrinama apsauga nuo pavojaus užsikrėsti įvairiomis ligomis.

4.2 Siekiant palengvinti judėjimo sąlygas reglamente numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos bei rekomenduojama persvarstyti Reglamentą (EB) Nr. 998/2003, visų pirma jo aspektus, susijusius su deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais. EESRK palankiai vertina pasiūlymą panaikinti nepagrįstas šio judėjimo klišius su sąlyga, kad bus atsižvelgiama į patvirtintus mokslinius duomenis ir kad Komisija atitinkamai konsultuosis su ekspertais dėl išimčių taikymo tikslingumo, kad jos būtų taikomos tik ypatingais nekomercinio gyvūnų augintinių judėjimo atvejais ir atitiktų gyvūnų sveikatos reikalavimus, reglamentus ir nustatytos formos vežamų gyvūnų identifikavimo dokumentus.

4.3 Vis dėlto reikia patikrinti, ar laikomasi nustatytų galiojimo reikalavimų. Pasiūlyme numatyta, kad Europos Parlamentas arba Taryba prieštaravimo atveju gali per du mėnesius nuo pranešimo pateikimo atšaukti įgaliojimus naudotis deleguotaisiais aktais. Šis laikotarpis EP ir Tarybos iniciatyva gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams. Kadangi su visuomenės sveikata susiję klausimai ganėtinai svarbūs, reikia tiksliai nustatyti įgaliojimų trukmę, kaip numatyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo. Tada Komisijos vykdomi patikrinimai bus daug veiksmingesni, o teisė atšaukti įgaliojimus bus papildoma saugos garantija.

4.4 Kai reikės sudaryti sąrašą trečiųjų šalių ar teritorijų, kurioms bus galima taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas laikantis tokių pačių kaip valstybėms narėms taisyklių taikymo principo, Komisija privalės pagrįsti savo sprendimą šių šalių sveikatos tarnybų išduotomis garantijomis. Juk jei gyvūnai

augintiniai teisėtai gali naudotis galimybe judėti laisvai, be kliūčių ir sudėtingų procedūrų, visų pirma svarbu užtikrinti, kad šis jų judėjimas nekeltų grėsmės visuomenės sveikatai.

4.5 Jei procedūros, kuriomis trečiosioms šalims ar trečiųjų šalių subjektams gavus atitinkamas jų pateiktas garantijas suteikiama nuo tipinių sąlygų leidžianti nukrypti nuostata, administraciniu požiūriu bus sudėtingos, ilgos ir brangios, bus naudingiau laikytis nustatytų gairių ir vengti naudotis minėtomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, kadangi jomis nebus užtikrinta apsauga nuo judėjimo metu galinčios kilti rizikos.

4.6 Pavojus taip pat kyla ir neskiepytų gyvūnų judėjimo tarp atskirų ES valstybių narių atvejais. Reglamente nustatytos šiems atvejams taikytinos procedūros ir EESRK mano, kad būtina jų laikytis siekiant išvengtiligų plitimo pavojaus. Komisija, reglamente nustatytomis sąlygomis naudodamasi įgaliojimais, kurie jai suteikti priėmus deleguotuosius aktus, privalo stebėti, kad administracinė našta ir pasiekti rezultatai būtų proporcingi su judėjimu susijusiai rizikai.

4.7 Ypatingai svarbus aspektas yra identifikavimo dokumentų nekomerciniam gyvūnų augintinių judėjimui išdavimas. Atsakiklio implantavimu pagrįstos ženklinimo sistemos įdiegimas taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį tobulinant gyvūnų registravimo ir sekimo sistemą.

4.8 Implantuoti atsakiklius privalo tik veterinarijos gydytojai, kad šią operaciją atliekančių specialistų mokslinis išsilavinimas užtikrintų galimybę atpažinti ir identifikuoti gyvūnų, kuriems implantuojamas atsakiklis, ligas bei atitinkamai užpildyti identi-

fikavimo dokumentus. Duomenis, kurie turi būti įrašyti šiuose identifikavimo dokumentuose, gali pateikti tik atitinkamą mokslinį išsilavinimą turintis ir kompetentingos savo šalies institucijos įgaliotas veterinarijos gydytojas.

4.9 Nuosekliai taikydamos ženklinimo ir registravimo procedūras, valstybės narės užtikrina galimybę atnaujinti duomenų bazes, kuriose yra svarbios informacijos apie epidemiologinę šalies padėtį, skiepavimo programų pažangą, gyvūnų pasiskirstymo tankumą bei apie jų judėjimą.

4.10 Ypatingai svarbu vykdyti dokumentų, tapatybės ir fizinius patikrinimus, kai gyvūnai augintiniai nekomerciniais tikslais vežami į valstybę narę tiek iš kitos valstybės narės, tiek iš trečiųjų šalių ar regionų. Šie patikrinimai turi būti atliekami nuolat ir juos vykdyti privalo tinkamai apie reikiamas procedūras ir apie šių patikrinimų svarbą informuoti pareigūnai.

4.11 Nustačius neatitiktis gyvūnų sveikatos reikalavimams ir gyvūnų augintinių judėjimo taisyklėms atvejus, reikia ne tik laikytis nagrinėjamo reglamento nuostatų, bet ir informuoti teritorijos, iš kurios atvyko gyvūnas, sveikatos apsaugos institucijas, kad jos ištirtų, ar ir kitomis aplinkybėmis nebuvo pažeistos minėto reglamento nuostatos.

4.12 Sprendimas sunaikinti gyvūną, priimtas remiantis atitinkama nuomone, kurioje nurodyta, kad augintinio neįmanoma grąžinti ar izoluoti karantine, turi rekomenduoti ekspertai, nusprendę, kad gyvūno grąžinimas ar jo izoliavimas ne tik sudėtingas, bet ir gali būti susijęs su papildoma rizika.

2012 m. gegužės 23 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas*
Staffan NILSSON